

מסורת הש"ס

(א) [שבת פ"ג, ט] (דף נ"ד);
(ב) [סוף פרשה מד, ד] ש"ך
[ע"ב, ט] [מנחת טו, א] (א) כ"ל
כדמלת. רש"י.

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה אכל פיסל
וה' שאין גזירה עשה ואין
רוחב כ"ל ומתן אמות
ממק: (ב) ד"ה כל וכו'
שנקרא שם א' כ"ל ומתן
על ממק: (ג) ד"ה חייב וכו'
לכנס אבינו בביתו בין
המזרחים: (ד) הוב' ד"ה
לאפוקי וכו' וי"ל דמה
שהראו:

מוסף רש"י

בשתי ראיות ומתן ר"ה
אלה שם הפסק צינע
[שבת פ"ג, ט]. פטור. דרשות
מחלקות (בדורות פ"א). והוא
שיש חיוב חטאת ביניהם.
שעסקות כד"ה. אכל אס
היה כדמלת פסוקי. כגון
קרקע יתר מביט פסחים או
כקט' וכו' כדמלת פסחים אס
לכ"ה וכו' ואכל ליה וכו'
מ"ל גירסת מנחת וכו' לשת
זה ומ"ל גירסת מנחת וכו'
לכש זה שיהא פסחה לה.
חייב. דמין דלא מפסקת לה
ר"ה מ"ל שיהא הוא [שבת
פ"ג, ח]. חצובה. שש דלא הוא
(ע"י ד"ה).

מוסף תוספות

א. דאי לא הכי הו'
כלבד. גיטין ע"י: פו"ה
פליג. ב. דיש לחלק בין
כדמלת גמור לכדמלת
המיתלטל. ש. א. והנה
דבריו מרמז אחר דמש
הם דבריו מרמז כבאן.
יט"א. (עין מנחת).
חמ"ס דלא (א). ו. עולי
מצרים. ג. ימות. ח.
י. ועבר הירדן היא ארץ
סיחון ועודן אלמא
שקדשהו עולי בבל. חס'
ימות ט. ז. אבל א"ל.
סיחון כדכשר ממון
ומואב לא קדשו עולי
בבל. ש. ועין מנחת.
ח. שלא קדשהו אפי'
עולי מצרים. חס'. ש.
ז. שלגולה אחר שש
של מעשר עני מביאין
מערב שני והרי בשבת
מביאין מעשר עני לפיכך
ראוי להביא בשביעית
מעשר עני. י"ש יום פ"ד
מ"ג. י. וה"פ וכו' דאמר
מר הרבה כרכים וכו'. חס'
ש. יא. מצרים חר"ל.
עמון ומואב חר"ל. מה
מצרים שהיא קרובה
שאוהב מעשר עני כד'
שיסמכו עליה עניים אף
עמון ומואב כו'. ש.
יב. דהא לר' אליעזר
מספקא ליה וכו' אי סבר
קדושה ראשונה קדושה
לעתי' לבא או לא וכו'
היושע ס"ל קדושה לעתי'
לבא ואפי"ה אית ליה במס'
דיים בעמק ומואב כו"א
וכו'. ש. יג. [ד]מקדאמר
הון וחוריש משעב
שביעית היתה. חס'
שקדשו. פ. (ע"ש גרש'
ד"ה סקן). יד. לפי
שאריתין עליהן איסור
עבודת קרקע. רש"י מנחת
י.

נרשום אחס. כד"ה עממה שהוציא זה חצי גרונות ראשון בזה
עממה הוציא האחרון: **נשפי רשויות.** הרצים המופלגים זה מזה
פטור דרשויות מחלקות ס"ל: **ואמר רבה.** אימתי חשיבי שתי רשויות:
והוא שיש חיוב חטא צינע. שיש רש"י בין שתי רש"י שאל הוציא

ממנו לכן או מן הכנים לו חייב
חטא הלכך חשיב הפסק לעשות
שמים: **אכל כדמלת.** כגון בקעה
שצנעים לא מחלקה להו דבטל מן
המורה להכא ולהכא: **אכל פיסל**
לא. כגון חמיכת ע"ן או עמוד שאין
גבוה י' (א) אמות ואין רוחב ד' א"נ
גבוה י' אלא שאין רוחב ד' דהו'
מקום פטור דאפילו מדרבנן מותר
לטלטל מתוכו לר"ה ומר"ה וכו'
וכן מתוכו לר"ה ומר"ה לתוכו וכו'
דבטל לגמרי להכא ולהכא אפילו
מדרבנן דליכא מקום חשוד של ד'
טפחים הלכך לא הו' הפסק: **רצא**
אמר אפילו פיסל. מחלקת הרשויות
לפטור מחיוב שבת דלא גרע ממזכ'
וחאכא: **ואודא רצא לעמיה.**
דאמר לעיל [נ"ה:] אפי' לענין שבת: כדשום
גיטין דמי. דלמרי' כדמ' גיטין כדדורק
(דף ע"י). דלס הקנה לה חזרו להתגרש
ורק לה גט ונפל על הפיסל שצחצר
אינה מגורשת דהא פיסל מקום אחר
הוא בפני עצמו ואינו בכלל חצר
ואחר הקנה לה ולא פיסל דחד
מקום מושל אינש תרי מקומות לא
מושל אינש הוי מפרשין לה הכס
וקאמר רצא רשות שבת דומה
לרשות גיטין דה"נ לענין שבת הויה
הך פיסל מקום חשוד בפני עצמו
ומחלק רשויות אס הוא ממזכ'

צינעים דהי כידי דלא בטיל פיסל לגבי חצר ה"נ לא בטיל הכא לענין
שבת לגבי חצר ה"ר: וקבעי גמרא לר' יוחנן דאמר המזכר והמזכר מפסיקין
בנכסי הגר [נ"ה:] שלא יקנה בחזקת פטור עד שחזיק בשמיא ואס רצי
שם לא מזר ולא חצר דלינה מסוימת כדמנחה מה לי אמר רצי
יוחנן כמה לר' R'
לעיל' כדאזיל תיירא דחורי והדר אלא משום דשמעין ליה לרצי
יוחנן שיעור אחר קבעי ליה: **פירש רצי מרינו משמו.** של רצי יוחנן:
כל שנקרא על שמו. כל שנקרא (א) על שדה אחד בלשון יחיד על שמו
שקורין לה שדה פלוני שאין אומר שדות פלוני קנה הכל כמכוס אחד:
צי גרונות דפלניא. כל השדה שהיה הגר משקם בזהו קנה הכל
בכוס אחד: **מאי חוצה.** איזה דבר הוא ומאי חשיבותו
להחשב כמזכ': **שנו פיהם.** בין שבת לשבת בין איש לאיש לפי
שאינו יונק לא מכאן ולא מכאן: **לא מנה יהושע כו'.** כדאמר
בפ"ק (לעיל דף יד): יהושע כתב ספרו: **על הגזולין.** כדי להראות
המחומין. ופשיטא דקרא אחא לאשמועין מה טעם חשב אותן עיירות:
כל שהראו הקדוש ברוך הוא למשה. בשעת מיתתו כדמכז
ויראהו י' את כל הארץ את הגלעד עד דן (דברים לז): **חייב**
במעשר. דהס ה' עממיס הכתובים כל מקום. אכל קני קניו וקדמוני
שנתנו לאברהם אבינו (א) בין הבתרים לא יתחייבו במעשר לעמית לבא
כשיחזירם לנו לעמיד כדאמר ב"ר (א) אי נמי אס ככשו ישראל מהס
אחרי מות יהושע כולן פטורין מן המעשר כדמכז התם זאת הארץ
אשר נשבעתי וגו' (סס) זאת למעוטי הוי שנתוספו לאברהם על
השבעה בן נראה צעני. ואף על גב דרפאים נמי כמזכז באברהם
לא ממעטין ליה דהיינו חיי דלא כתיב התם ומנינו כשכנס משה
לכדמכז (דברים א) הוא יקרא ארץ רפאים כלומר היינו רפאים
שימנן לאברהם (א) בין הבתרים: **מאי ר"מ אומר כו'.** כולוה הוי
מנאי בפירוש דקני קניו וקדמוני פליגי: **במתני' נמאלו וזממין.**
שכאו צ' ואמרו להם היאך ראימס חזקה זו והלא בזהו הזמן עמנו
היימס במקום פלוני: **שנמנן לו אס הכל כפי דמי קרקע שהיו**
רואים להפסידו יגבה מהן כדמכז (דברים יט) כאשר זמס ולא
כאשר עשה לבד קרקע שלו שיעול מן המחזיק: **שנים בראשונה**
כו'. דהיינו ג' כמות ל"ה השנים כת לשנה כת לשנה אס
נמאלו וזממין כולם: **ל' שנמנן צינע.** כל כת מתן השלש דג'
כמות הס וק"ל (א) (מכס ה:) אין עדים נעשים וזממין עד שזמנו כולם:
שלשה

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא נו.

אבר' פיסא לא. הקשה ריב"א והלא פיסל היא כדמלת דזהו זקן
(גיטין דף עז: ושם ד"ה פליג) מפרש דפיסל דהו' גבי גט
רשות לעממה כגון דלא גבוהה י' א"כ משמע דגבוהה ג' (א) ומסממא
איירי כדמכז ארבעה דלא אשכחן רשות בפני עצמו שהוא חשיב
בפחות מארבעה ועמוד גבוה ג' ורמז

ד' כד"ה הו' כדמלת וא"כ אמאי
קאמר אכל פיסל לא וי"ל דמ"מ הואיל
וקטן הוא כל כן כממלט לא חשיב
לאזי להפסיקין צ' רשויות כדמלת (א):
אין שם לא מצר כו'. אטומאה
קאי כדמכז כדדיא כדמסממא
דטהרות (פ"ה) דקמני הנכנס לבקעה
צימות הגשמים וטומאה צדדה פלוני
אמרו לפני רצי אליעזר הרי היא של
רש"י פירש רצי מרינו משמו כל שש
לה שם בפני עצמה כו' (א) ולא כפ"ה
דפירש משמו דקאמר רצי מרינוס
היינו משמו של רצי יוחנן:

העומדות על הגבולים. אין
לפירש על הגבולים

של א"י דכמה עיירות חשיב שם
באמצע א"י אלא גבוליס דכל שט
ושטן וכו': **ב"ר שהראהו כו'.** טפי
הוה ליה למינקט מה שמיס באלה
מסעי שמונה עיירות של המזר ושם
מפורש היטב תמוס של ארץ ישראל:
חייב במעשר. וא"ת וכללא הוא
והלא הרבה כרכים ככשוס
עולי מצרים ולא ככשוס עולי צבל
ולא נחצינו במעשר אע"פ שהאלס
למשה וי"ל דקסדר קדושה ראשונה
קידשה לשעמה וקידשה לעמית לבא
והשמה נחא שלא תקשי כל לאתוי
מאי דאמא לאתוי כרכים שכשוס עולי

מזרים ולא ככשו עולי צבל: **לאפוקי מאי.** תימה מאי קאמר
לאפוקי מאי והא כל קאמר דמשמע לאתוי וי"ל (א) דמשהראהו דייק
דמשמע לאפוקי וא"ת ולימא לאפוקי חו"ל וי"ל דאין לו חידוש ולכן
אמר לאפוקי קני וקניו וקדמוני אף על גב דמא"י הס: **הר' שיעיר**
עמון ומואב. תימה דמשמע דעמון ומואב לא ככשוס עולי
מזרים ובספ"ק דיצמות (דף טו. ושם) אמרינן עמון ומואב מעשרין
מעשר עני בשביעית דאמר מר הרבה כרכים ככשו (א) כו' וקסדר
קדושה ראשונה לא קידשה לעמית והניחוס יסמכו עליהם עניים
בשביעית ואין לומר דהתם צעמון ומואב שטירו צסחון דהתם
נהג בשביעית דהיינו עבר הירדן דלמרינן בפסחים (דף נ"ג.) ג' ארנות
לציוור יהודה ועבר הירדן והגליל (א) ואומר ר"מ דעבר הירדן
היינו ארץ סיחון ועוג שלא היתה מעמון ומואב (א) ועוד מתרץ ר"מ
דיצמות נמי איירי צעמון ומואב שלא טהרו צסחון כדהכא (א) ולא
בא לפירש התם אמאי אין צביעית נוהגת שם דהא חוצה לארץ
היא אלא לפירש למה מעשרין מעשר עני ולא מעשרין מעשר שני
שלא לשנות סדר השנים (א) דמכ' ידים (פ"ד משנה א) איכא פלוגתא
ד' אלעזר בן עזריה גור שיעשרו מעשר שני כמו צבבל שלא לשנות
מסדר השנים ור"ט גור שיעשרו מעשר עני כמו צמזרים שהא'
קרובה מעשרין מעשר עני כדי שיהו עניי ישראל נסמכים עליהם
אף עמון ומואב שהם קרובים כו' (א) וא"ת ואמאי לא מייית ציצמות
ההוא טעמא דמזרים דמן במסכת ידים (סס) וי"ל דניחא ליה למימר
טפי הרבה כרכים כו' דלמ"ד לא קידשה הניחו אפי' מא"י עממה ליככש
מפני סמך עניים וזה התירון עיקר דכדמכז מיתרלא דלא קשיא דר"א
אדר"א ורבי יהושע אדרבי יהושע (א) ואין להאריך:

ערידיסקים אסיא כו'. תימה דמשמע אסיא כדמ"ל היא
וא"כ היכי קאמר צ' זה בורר (פנהד"ק דף טו. ושם)
רצי חייא צר זרונקי ור"ש בן יהודה הו' קאזלי לעבר השנה צעסא
והמניא צפ"ק דסנהדרין (דף יא: ושם ד"ה אף) דאין מעברין אלא ביהודה
וצעמלא ר"מ דעירב שנה צעסא (מגילה יא:) איכא למימר דלא הניח
כמותו צא"י כדאמרין בצרכות (דף סג.) אר"ע אלא ר' חייא ור"ש ליכא
למימר דלא הניחו כמותן דהא ר"ל הו' קרי להו רועי צקר וחשודים
על הצביעית וי"ל דההוא לעבר היינו חשודים כמו ועירב שלש שנים
זו אחר זו דפרק קמא דהתם (פנהד"ק דף יא:) שזכ דהא שנה צביעית
היתה (א) ומני התם (סוף פ"ק) (דף יג.) דאין מעברין שנים בשביעית (א):
משלשין

עין משפט
גר מצוה

רנב א מיי פ"ח מהל'
שבת הלכך כד:
רנב ב מיי פ"ח מהל' וזיה
ה"ל יג ופי' בשגות
ובמ"מ ובל"מ טו"ש ח"מ
פי' עירב פסין ז:
רנב ג מיי פ"ח מהל'
מחומות וע"ש כל
הפסק:
רנב ד מיי פ"ח מהל'
עדות הלכה ז טור
ח"מ סי' נח:

רבינו גרשום

אמר רבה. היכא אמרי'
לשתי ראיות פטור הוא
שיש חיוב חטאת ביניהן
כגון מקום שהוא רח"י
בין אלו ב' ראיות הרבים
כגון עמוד גבוה (א) ורחב
ד' מפסיק בין אלו ב'
רשויות האולי דהוא מקום
חשוב שאם היה מצוי
גרונות שלם בידו ומתוך
לר"ה חיוב חטאת להכי
יש לו להפסיק
כשהוציאן לחצאין דפטור:
אבל כדמלת לא. הוי הפסק
ובצטרפין רוחיב: אפי'
פיסל. הוי הפסק לשבת
לאר"ה מצטרפין: פיסל. היינו
חזיניה של עץ שגומה
מ"י ואינה רחבה ד' דהיינו
כל שהוא כעין צצר וחצב:
רשות שבת כרשות גיטין
דמי. מה לענין גט מפסיק
שאם זרק לה גט על
הפיסל והיא עומדת על
הקרקע או עומדת על
הפיסל ארץ הגט על
הקרקע ארץ גט על שיהיו
היא ויהיה במקום אחד כך
מפסיק נמי לענין שבת בין
שני חצאי גרונות לפטור:
אין שם לא מצר ולא
חצב. בכבשי הגר והחזיק
בה אחד בכבושו: מאי.
על שמו. של גר וכו':
הכי דמי קראת על שמו:
לא מנה יהושע כדמכז. ברת
קני וקניו וקדמוני. ברת
גרונות דפלניא גר. כל
השדה שהיו משקף הגר
מבורר וכה זה בה: שבו
תיחס. בין איש לחבירו:
לא מנה יהושע בספרו.
אלא עיירות העומדות
על הגבולים של א"י
מכלל דאחרני הוי טובא
שלא היה יכול להחזיקין:
קני וקניו וקדמוני. ברת
הקבי' לאברהם אבינו.
משאכלה שנה ראשונה.
ושנים בשנה שניה ושנים
בשליש' ונמצא וזממין.